

nálezem za přivzetí obou stran». Tím provádí zákon jenom zásadu, uvedenou v státním zákoně ze dne 21. prosince 1867, čís. 144 ř. zák. čl. 15 o moci soudcovské, převzatou i do ústavní listiny rep. Čsl. § 105, dle něhož »ve všech případech, ve kterých úřad správní podle zákonů o tom vydaných rozhoduje o nárocích soukromoprávních, volno je straně, tímto rozhodnutím dotčené, po vyčerpání opravných prostředků dovolávati se nápravy pořadem práva. Podrobnosti upravuje zákon«. Jde o samostatné právo, dané zákonem účastníkům ve správním řízení ohledně jejich soukromých práv, které podléhá zásadám promlčení občanského zákoníka pokud zvláštním zákonem není nic jiného stanoveno. Lhůta, do které jest se nespokojenému účastníkovi obrátiti na soud, by výši odškodného určil, není ve vodním zákoně stanovena a prováděcí zákon k §u 105 ústavní listiny čsl. dosud nevyšel. Poněvadž jde o lhůtu propadnou, jejímž uplynutím, nedodrží-li se, zákonem stanovené právo zaniká, musí býti zákonem přesně a jasně určena, obdoby zde užití nelze. Proto nelze souhlasiti s náhledem, zastávaným v komentáři Payrera-Grossmanna »Das österr. Wasserrecht, 1886« str. 680 a sl., že dlužno použití obdobně ustanovení §u 94 vod. zákona mor. o 14 denní lhůtě odvolací, též proto ne, že nelze souhlasiti ani s vysloveným tam názorem, že právo, dovolávati se nápravy pořadem práva, jest prostředkem opravným. Jdeť o dvě zcela různá a samostatná řízení před úřady správními, u nichž lze opravné prostředky vyčerpati (sr. § 105 úst. list. čsl.), a před soudy, kde pořad stolic je rovněž přípustným. Když tedy 14 denní lhůty odvolací nelze použiti, je jasno, že delší nějaká lhůta promlčecí dosud neuplynula a je proto návrh na určení odškodného podán v čas a je o něm jednati a rozhodnouti. Bylo proto dovolacímu rekursu pro zjevné porušení zákona dle §u 16 nesp. řiz., 37 a 87 vod. zák. mor. a 24 vlastně. zák. žel. ze dne 18. února 1878, čís. 30 ř. zák. vyhověti.

Čís. 4408.

Bylo-li v roce 1915 zažalováno 300 K, řízení ponecháno v klidu a po 1. červenci 1923 (čl. II zákona ze dne 8. června 1923, čís. 123 sb. z. a n.) vynesen rozsudek prvního soudu, jde o věc nepatrnou. Řízení ve věcech nepatrných nelze převést v řízení řádné tím, že strana spor, původně bagatelní, ocení napotom nad hranici pro řízení ve věcech nepatrných.

(Rozh. ze dne 25. listopadu 1924, R II 369/24).

V žalobě, zadané v roce 1915, byl předmět rozepře oceněn žalobci na 300 Kč. Řízení bylo ponecháno v klidu. Navrhující pokračování ve sporu, zvýšili žalobci dne 8. března 1923 ocenění předmětu sporu na 2.000 Kč, s čímž žalovaní souhlasili. **P r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e** rozsudkem ze dne 9. května 1924 žalobu zamítl, projednav ji dle zásad řízení ve věcech nepatrných. **O d v o l a c í s o u d** zrušil napadený rozsudek a nařídil prvnímu soudu, by znovu a to v řádném řízení jednal a rozhodl: **D ů v o d y:** Soudce neprávem jednal ve věci v řízení o věcech nepatrných a vynesl též takový rozsudek, následkem čehož se stalo, že rozsudek, nebyv doručen stranám, nemohl sloužiti patřičně za podklad řízení odvolacího, čímž dotčeno právo odvolatele podle §u 482 c. ř. s.

Postup ten měl tedy dle názoru odvolacího soudu vliv na vyčerpávající projednání a důkladné posouzení věci, což by se státi nemohlo, kdyby byl rozsudek stranám doručen a odvolatel mohl postupovati dle cit. zákonného ustanovení. Názor prvního soudu, že jest mu dle ustanovení zákona ze dne 8. června 1923, čís. 123 sb. z. a n. čl. II. jednati bagatelně a to vzhledem k ocenění v žalobě ze dne 17. června 1915 na 300 K následkem §§ 54 a 60 j. n., není správným. Neboť, byť i hranice řízení bagatelního byla cit. zákonem posunuta až k 300 K, postrádá zákon ten přechodného ustanovení pro takové spory, v nichž bylo dříve řádné řízení ustanoveno a v takovém případě sluší vzhledem k ustanovení § 5 obč. zák., že zákony zpět nepůsobí, i nadále v řádném řízení pokračovati, což zde tím spíše má místa, ježto hodnota předmětu byla před působností citovaného zákonného ustanovení souhlasně stranami zvýšena na 2.000 Kč a jedná se zde o předmět, který tuto cenu ba vyšší cenu skutečně má a jedná se tedy zde jen o opatření na pravou míru přivedeného ocenění žalobního předmětu následkem znehodnocení peněz, válkou přivoděného (§ 936 obč. zák.), při čemž odvolací soud má za to, že forma řízení nemá a nesmí tak dalece míti vlivu, by v pochybnost uváděla materiální stránku nároku žalobcova tím způsobem, že následkem odpadnutí forem, chránících jeho nárok pokud se týče majících vliv na důkladnější posouzení a rozhodnutí jeho, tento nárok takovému důkladnějšímu posouzení přiveden nebude, což se stane, když formy ty se zachovají. V tomto případě se nelze dovolávati obdoby přechodného ustanovení § 502 odstavec třetí c. ř. s., obsaženého v čl. VI. § 30 cís. nař. ze dne 1. června 1914, čís. 118 ř. z. na základě § 7. obč. zák.; neboť nemá-li čl. II. zák. ze dne 8. června 1923, čís. 123 sb. z. a n., pozměňující § 448 c. ř. s., přechodného ustanovení o tom, jak naložiti se spory, jichž hodnota činí přes 100 Kč až do 300 Kč, a jež před platností toho zákona již byly zahájeny, jest vším právem za to míti, že zákonodárce na stanovení takového přechodného ustanovení jistě nezapoměl. A proto je přihlížeti k § 5 obč. zák., že zákony nepůsobí zpět. Proti tomu nelze důvodně namítati, že § 5 obč. zák. nemá platnosti pro předpisy práva formálního. Neboť předpis § 448 c. ř. s. v novém znění, není čistě rázu formálního, proto že se jeho novým zněním děje hmotným právům stran velká újma: Jest totiž straně, v bagatelním sporu podlehnuvší, odňata možnost, by se odvolala k vyšším stolicím a tak po případě dosáhla rozhodnutí v její prospěch vyznívajícího. Odvolací soud pokládá proto své rozhodnutí dle § 496 čís. 2 c. ř. s. odůvodněným.

N e j v y š š í soud zrušil napadené usnesení a uložil odvolacímu soudu, by, nehledě k~~a~~ svému odchylnému právnímu názoru, vyřídil odvolání dle zásad platných pro řízení ve věcech nepatrných.

D ů v o d y:

Článkem II. zákona ze dne 8. června 1923 čís. 123 sb. z. a n. byla rozšířena hranice pro spory nepatrné až do sumy 300 Kč. Poněvadž zákon tento nemá přechodných ustanovení, zda a pokud se vztahuje též na spory, před jeho působností již zahájené, dlužno dle obdoby (§ 7 obč. zák.) zásady, vyslovené v čl. XVIII odstavec třetí cís. nařízení ze dne

1. června 1914 čis. 118 ř. zák. účinnost jeho vztahovati i na spory, v nichž nebylo přede dnem započetí jeho působnosti, tedy přede dnem 1. července 1923, vydáno rozhodnutí a v nichž nebylo před tím dnem skončeno ústní jednání (§ 415 c. ř. s.). Náhled odvolacího soudu, že dlužno dle zásady Šu 5 obč. zák., že zákon nepůsobí zpět, obmeziti působnost novely pouze na spory zahájené teprve po 30. červnu 1923, jest právě mylným, neboť předpis ten (§ 5) vztahuje se pouze na právo hmotné, jak viduo z jeho obsahu a z odstavce pátého uvoz. pat. ze dne 1. června 1811 čis. 946 sb. z. s. Předpis Šu 448 c. ř. s. a čl. II. cit. zák. z roku 1923 jest však předpisem práva formálního, práva velícího a není zůstaveno stranám, by srovnalou vůli ~~40~~ měnily Poněvadž uvedený zákon neobsahuje přechodného ustanovení, působí ihned i na případy dosud nevyřízené a vztahuje se tudíž i na tento spor, jenž byl sice zahájen za platnosti dřívějších zákonných ustanovení roku 1915, avšak skončen byl teprve rozsudkem ze dne 9. května 1924, tudíž po započetí účinnosti zmíněné novely. V žalobě, podané 27. června 1915, ocenili žalobci předmět sporu na 300 K. (§ 56 j. n.). Toto ocenění předmětu sporu, provedené žalobci v žalobě, jest ohledně příslušnosti soudu závazným, jak pro soud, tak i vůči odpůrci a nelze ho v řízení před okresními soudy vůbec změnit (§ 60 j. n.). Poněvadž zákon ničeho odchylného neustanovuje, jest ocenění to závazným i pro použití z p ů s o b u f í z e n í, neboť, ač § 54 j. n. mluví pouze o příslušnosti soudu, nelze o tom pochybovati, že se určuje spolu se soudní příslušností i způsob řízení příslušnému soudu odpovídající. Pro bagatelní řízení platí z toho odchylka toliko v tom případě, že by žalovaný namítal a prokázal, že předmět sporu nemá ceny Šem 448 c. ř. s. předpokládané, což se však v tomto případě nestalo. Bylo tudíž tento spor projednati počínajíc dnem 1. července 1923 dle zásad řízení ve věcech nepatrných (§§ 449 a 453 c. ř. s.). Na tom nezměnilo se ničeho ani tím, že žalobci v návrhu na pokračování ve sporu dne 8. března 1923 zvýšili ocenění sporu na 2.000 Kč a že před skončením sporu obě strany souhlasně ocenily předmět sporu na 5.000 Kč, neboť dle Šu 453 c. ř. s. pouze změna žaloby může způsobiti přechod řízení bagatelního v řízení řádné, před okresními soudy pravidelné, když totiž rozšířením žalobního žádání se překročí hranice v Šu 448 c. ř. s. stanovená. Pouhé zvýšení ocenění předmětu sporu není však změnou žaloby po rozumu Šu 453 c. ř. s., ani změnou právního zájmu na neprodleném určení sporného práva neb právního poměru (§ 228 c. ř. s.), jak žalobci ve svém odvolání omylem tvrdili. Je-li tomu tak, není pochyby o tom, že po 1. červenci 1923 bylo nutno na tento spor použití předpisů o řízení ve věcech bagatelních a vyhlásiti též rozsudek bagatelní dle § 452 c. ř. s. Mylně posoudil tedy věc po právní stránce soud odvolací, zrušiv rozsudek prvního soudu z důvodu, že měl býti vyhlášen a d o r u č e n stranám rozsudek dle zásad pravidelného řízení, předepsaného pro spory odkázané před soudy okresní.

Čís. 4409.

Přikázání knihovní pohledávky ku vybrání bez jejího předchozího zabavení nezakládá věcného práva na zastavené nemovitosti. Pro účinn-